

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในอำเภอน้ำป่าด

จังหวัดอุดรดิตถ์

Factors Relating to the Farmer Registration and Data Updating in Nam Pad
District of Uttaradit Province

กิตติยา นวลหิน (Kitiya Nualhin) * สินีพร คุรุเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khurutmuang Sanserm)**

บำเพ็ญ เขียวหวาน (Bumpen Keowan)***

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 2) การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 3) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 5) ปัญหา ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 5,005 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรกว่าครึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.31 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกองค์กรต่าง ๆ โดยกว่าสามในสี่เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. เกษตรกรกว่าครึ่งไม่มีตำแหน่งทางสังคม ส่วนมากเคยเข้าร่วมโครงการของรัฐบาล ได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จากสื่อบุคคล มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.17 คน มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.25 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และทำไร่ มีพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรเฉลี่ย 21.97 ไร่ โดยลักษณะการถือครองส่วนใหญ่เป็นของครัวเรือน รายได้ในครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 144,687 บาท (2) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (3) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (4) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (5) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ได้แก่ ระดับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่างๆ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานภาคการเกษตร พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร รายได้ครัวเรือน การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยเกษตรกรมีปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และหนึ่งในสี่ของเกษตรกรเสนอแนะว่า อยากให้มีการช่วยเหลือเกษตรกรจ่ายเงินให้เกษตรกรโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางและอยากให้เกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินสามารถเข้าร่วมโครงการของรัฐบาลได้

คำสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อำเภอน้ำป่าด จังหวัดอุดรดิตถ์

* นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช kitia_yaya@hotmail.com

** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช sineenuch.san@stou.ac.th

*** รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช bumpen.keo@stou.ac.th

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to study 1) farmers' socio-economic factors in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating 2) the participation in Farmer Record Registration and Data Updating 3) farmers' expectation towards benefit in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating 4) factors affecting opinion towards operation in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating 5) farmers' problems and suggestions for the participation in Farmer Record Registration and Data Updating.

The research population was a number of 5,005 registered farmers in Farmer Record Registration and Data Updating in Nam Pad District of Uttatadit Province. By using Taro Yamane formula with 0.05 error value, 370 samples were identified. Research instrument was interview form. Data obtained was analyzed by frequency distribution, percentage, minimum value, maximum value, mean, standard deviation and regression analysis.

Research results were as follows. (1) Over half of the farmers were male with their average age at 51.31 years. They completed primary education. Most of them joined membership in various organizations with over three-fourths were the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives customers. More than half of them were not appointed in any social position. Mostly, they received updated information from individual media. Their average number of household labor was 3.17 persons and the average number of agricultural labor was 2.25 persons. Rice-farming and horticulture were their main occupation having 21.97 rai as their own average occupied land. Their average total household income was 144,687 baht. (2) Overall opinion towards the participation in Farmer Record Registration and Data Updating was at high level. (3) Overall expectation towards benefit in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating was at high level. (4) Overall farmers' opinion towards operation in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating was at high level. (5) Factors affecting opinion towards operation in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating included level of information obtained from various information sources, number of household members, number of agricultural labor, agricultural occupied area, household income, operation in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating as well as farmers' expectation towards benefit in the participation in Farmer Record Registration and Data Updating which their overall problem was at low level. One-fourth of them suggested assistance be provided by direct payment instead of through middleman merchants. Those farmers who did not have land ownership sincerely wished they could be allowed to join the government projects.

Keywords: Factors relating, Farmer registration, Data updating, Nam Pad District, Uttatadit Province

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

บทนำ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนเกษตรกรเพื่อจัดทำฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรรายครัวเรือนให้สมบูรณ์ ถูกต้อง สำหรับใช้ในการดำเนินงานโครงการ มาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ พัฒนางานด้านการเกษตร ตลอดจนเป็นฐานข้อมูลสำหรับตรวจสอบการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรในกรณีเกิดภัยพิบัติด้านการเกษตร โดยได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2552 และปรับปรุงต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน (กรมส่งเสริมการเกษตร 2552: 1)

โดยการดำเนินการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งมีพื้นที่ทั้งหมด 921, 875 ไร่ พื้นที่ด้านการเกษตร จำนวน 104, 303 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 11,110 ครัวเรือน โดยในปี 2552 มีครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรกับสำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด จำนวน 6,301 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 56.75 ของครัวเรือนทั้งหมด (แผนพัฒนาการเกษตรอำเภอน้ำปาด:12-13) นั้น

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ ได้ดำเนินการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำแนกกิจกรรมการเกษตรรายแปลง ตามนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานภาคการเกษตรของประเทศ ตลอดจนการให้บริการฐานข้อมูลแก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เนื่องจากในปัจจุบันความต้องการใช้ข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้นในการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ รวมถึงสามารถใช้เป็นหลักฐานสำคัญของภาครัฐในการส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือเกษตรกร โดยในอำเภอน้ำปาดมีเกษตรกรมาขอขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำนวน 5,505 ครัวเรือน ดัชนี ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2556 คิดเป็นร้อยละ 79.43 ของครัวเรือนที่เคยขึ้นทะเบียนเกษตรกรเมื่อปี 2552 ทั้งนี้ สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาดได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรพบว่า เกษตรกรแจ้งพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรไม่ครบถ้วน ไม่แจ้งกิจกรรมการเกษตร จำนวนเกษตรกรที่มากขึ้น ทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนไม่ครบตามเป้าหมาย อาจเนื่องมาจากความไม่เข้าใจของเกษตรกร ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความคลาดเคลื่อน สำนักงานเกษตรอำเภอจึงเน้นการประชาสัมพันธ์โดยสื่อมวลชนเพื่อให้เกษตรกรเข้าใจในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นรายแปลง (สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำปาด 2556: 8)

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจะสัมฤทธิ์ผลได้นั้น เกษตรกรต้องเข้าใจ ขั้นตอน หลักเกณฑ์และเงื่อนไข วิธีการและเอกสารที่ใช้ในการขึ้นทะเบียน และระยะเวลาในการดำเนินงาน ตลอดจนเห็นถึงความสำคัญและสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับจากการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ดังนั้น การศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อใช้ผลการวิจัยในครั้งนี้ให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงกระบวนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรที่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้อง และเป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรในพื้นที่ต่อไป

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 2) การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 3) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 4) ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 5) ปัญหา ข้อเสนอแนะของเกษตรกรต่อการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 5,005 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรกว่าครึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.31 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกองค์กรต่าง ๆ โดยกว่าสามในสี่เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. เกษตรกรกว่าครึ่งไม่มีตำแหน่งทางสังคม ส่วนมากเคยเข้าร่วมโครงการของรัฐบาล ได้รับแหล่งข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่จากสื่อบุคคล

ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.17 คน มีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.25 คน เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา และทำไร่ มีพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรเฉลี่ย 21.97 ไร่ โดยลักษณะการถือครองส่วนใหญ่เป็นของครัวเรือน รายได้ในครัวเรือนทั้งหมดเฉลี่ย 144,687 บาท

2. การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอน้ำปาด จังหวัดอุตรดิตถ์

พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน 2) การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และ 3) การเตรียมการก่อนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

3. ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

พบว่าเกษตรกรมีความคาดหวังต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ประเด็น ได้แก่ 1) ความคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากระบบฐานข้อมูล 2) ความคาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

---

4. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 2) ระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร 3) วิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และ 4) หลักการและเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

5. ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอ น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี

พบว่าปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ได้แก่

1) ระดับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องเชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความเกี่ยวข้องเชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และมีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

3) จำนวนแรงงานภาคการเกษตร มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

4) พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงลบหรือทิศทางตรงกันข้ามกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

5) รายได้ครัวเรือน มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

6) การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

7) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีความเกี่ยวข้องเชิงบวกหรือทิศทางเดียวกันกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

---

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

พบว่าเกษตรกรมีระดับปัญหาเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีปัญหาในระดับน้อย 3 ประเด็น ได้แก่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร การประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และระดับน้อยที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ สิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยมีข้อเสนอแนะว่าอยากให้มีการช่วยเหลือเกษตรกรจ่ายเงินให้เกษตรกรโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางและอยากให้เกษตรกรที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินสามารถเข้าร่วมโครงการของรัฐบาลได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในอำเภอ
น้ำปาด จังหวัดอุดรธานี มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปราย ดังนี้

1. ปัจจัยทางสังคม

เกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเล็กน้อย มีอายุเฉลี่ย 51.31 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งจัดได้ว่าเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาค่อนข้างต่ำเนื่องจากในอดีตมีการศึกษาภาคบังคับอยู่ในชั้นประถมศึกษา เกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. แต่มีส่วนน้อยที่มีตำแหน่งทางสังคม เกษตรกรสามในสี่เคยได้รับผลประโยชน์จากทะเบียนเกษตรกรโดยใช้สิทธิ์เข้าร่วมโครงการตามนโยบายรัฐบาล สอดคล้องกับ ภรณ์ กลุญญาเรืองศรี (2555:40) ที่ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-55 ปี เกษตรกรมากกว่าครึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษา และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เกษตรกรได้รับมากมาจากสื่อบุคคล ดังนั้นแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ ควรต้องพิจารณาสื่อบุคคลให้มาก

2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ

เกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน จำนวนแรงงานภาคการเกษตรเฉลี่ย 2.25 คน ประกอบอาชีพทำนา รองลงมาคือทำไร่และรับจ้าง มีพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรเฉลี่ย 21.97 ไร่ มีลักษณะการถือครองที่ดินเป็นของครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับ ภรณ์ กลุญญาเรืองศรี (2555:42) ที่ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนช่วยทำการเกษตรเฉลี่ย 2.54 คน ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก การถือครองที่ดินทำการเกษตรส่วนใหญ่มีการถือครองทำการเกษตรเป็นของครัวเรือนและของตนเอง มากกว่าการเช่าหรืออาศัยผู้อื่นทำ รายได้ทั้งในและนอกภาคการเกษตรของครัวเรือน เฉลี่ย 144,687 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีรายได้ในภาคการเกษตร 102,828 บาทต่อปี

3. การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งในภาพรวมจากการศึกษา การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านการเตรียมการก่อนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

มีความสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2556 : 3-8) ที่ระบุว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกษตรกรทราบถึงความสำคัญของการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร รวมถึงขั้นตอนการดำเนินงาน กรอกรายละเอียดการดำเนินงาน และเอกสารที่เกษตรกรต้องใช้ในการติดต่อราชการ เพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับขึ้นทะเบียนเพื่อจะได้สะดวกในการขอรับบริการจากภาครัฐ

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีการอำนวยความสะดวก มีความสุภาพในการให้บริการ มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ และมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ซึ่งสอดคล้อง ชูวงศ์ ฉายะบุตร (อ้างถึงในประสาน พูลเวช, 2550: 12-13) ได้เสนอหลักการในการบริการเพื่อให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน คือ ความสะดวกจากระบบงานด้วยการประชาสัมพันธ์ให้ผู้มารับบริการทราบว่าต้องนำหลักฐานใดมาบ้าง บุคลิกภาพของผู้ให้บริการ วิธีปฏิบัติงานของผู้ให้บริการ ต้องมีความกระตือรือร้น และให้ความสำคัญต่อบุคคลที่มาติดต่อรับบริการ

4. ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรมีความคาดหวังต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งความคาดหวังว่าจะได้รับการช่วยเหลือกรณีเกิดภัยพิบัติ และคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์จากฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2556:5-28) ระบุว่า การให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร การดำเนินการช่วยเหลือเป็นต้นทุนเป็นอันดับแรกแก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น

5. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก เนื่องจากหากเกษตรกรไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรจะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการตามนโยบายภาครัฐด้านการเกษตรได้ เกษตรกรแจ้งข้อมูลตามแบบ ทบค 01 ตามข้อเท็จจริงเพื่อให้เจ้าหน้าที่รับขึ้นทะเบียนกรอกข้อมูลในแบบคำร้องให้ครบถ้วนทุกกิจกรรมทางด้านการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2556 :3-8) ระบุว่าหากไม่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร เกษตรกรรายนั้น ๆ จะไม่สามารถเข้าร่วมโครงการตามนโยบายภาครัฐด้านการเกษตรได้

2) ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับภารณี กฤษฎาเรืองศรี (2555:75) ที่ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ประกาศเป็นกฎหมาย ฉะนั้นเกษตรกรมีหน้าที่ต้องแจ้งขึ้นทะเบียนเกษตรกร เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเกษตรได้ชี้แจงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรให้เกษตรกรทราบแล้ว

3) ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ประกอบการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมากทั้ง 5 ประเด็น ได้แก่ การเตรียมเอกสาร การแจ้งข้อมูลตามความเป็นจริง การรับรองความถูกต้องของข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2556:3-8) ที่ระบุว่าหากผู้ขอขึ้น

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4

The 4th STOU Graduate Research Conference

ทะเบียนมีเจตนากรอกข้อมูลอันเป็นเท็จ มีความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 และ 267

4) ด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ในภาพรวมเกษตรกรมีความคิดเห็นในระดับมาก เนื่องจากหากเกษตรกรต้องการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรหลังจากเดือนกรกฎาคม 2556 สามารถติดต่อขอขึ้นได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ ตามวันและเวลาราชการ และมีการรับขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรตามแผนปฏิบัติงานในพื้นที่ของสำนักงานเกษตรอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเสนอว่าให้เจ้าหน้าที่ออกบริการเป็นกลุ่มเพื่อความรวดเร็วในการให้บริการ

6. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

1) ระดับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีระดับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มากขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง จากการวิจัยที่ค้นพบ อาจกล่าวได้ว่าการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จากระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำแนกกิจกรรมรายแปลง ในปี 2556 มีการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรมาขึ้นและปรับปรุงฐานข้อมูลในช่วงเดือนมีนาคม – กรกฎาคม เพื่อเป็นการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน แต่หากเกษตรกรต้องการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรหลังจากเดือนกรกฎาคม 2556 ก็สามารถติดต่อขอขึ้นได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอที่ตั้งแปลงได้ ตามวันและเวลาราชการซึ่งเป็นเหตุผลที่ทำให้การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรกับระดับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ มีความสัมพันธ์ในเชิงลบหรือตรงข้ามกัน

2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้นการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง อาจกล่าวได้ว่า เกษตรกรอาศัยอยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกัน ทำให้ไม่สามารถขึ้นทะเบียนใหม่ได้ เพราะการขึ้นทะเบียนเกษตรกร 1 ครัวเรือนเกษตรกร จะมีตัวแทนมาขอขึ้นได้เพียง 1 คน นอกจากเกษตรกรจะยื่นคำร้องต่อสำนักงานเกษตรอำเภอที่ตามทะเบียนบ้านหรือที่ตั้งแปลง ว่าขอขึ้นทะเบียนเป็นครัวเรือนแยกหรือครัวเรือนขยายซึ่งสอดคล้องกับกรมส่งเสริมการเกษตร (2552:7-8) ที่ระบุว่า ครัวเรือน หมายถึง บุคคลคนเดียวหรือหลายคนที่อยู่อาศัยอยู่ร่วมกัน แต่แยกกันอยู่ใช้เครื่องอุปโภคบริโภค ให้ถือว่าอยู่คนละครัวเรือนนั้น หรือแยกได้เป็นอีก 1 ครัวเรือนเกษตรกร และผลการวิจัยยังพบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็มากขึ้นไปด้วย

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

อาจกล่าวได้ว่า เกษตรกรในครัวเรือนเมื่อจำนวนสมาชิกมากขึ้นและมีการแยกครัวเรือนเกษตร สามารถติดต่อขอขึ้นทะเบียนเกษตรกรได้ ณ สำนักงานเกษตรอำเภอตามทะเบียนบ้านหรือที่ตั้งแปลง

3) จำนวนแรงงานภาคการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีจำนวนแรงงานภาคการเกษตรมากขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย อาจกล่าวได้ว่าการขึ้นทะเบียนเกษตรกรที่มีมาตลอด เกษตรกรได้รับผลประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร โดยเฉพาะการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมการเกษตร (2556 : 5-28) ที่ระบุว่า การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการปศุสัตว์และด้านการประมงด้วย ด้านพืชนั้น การดำเนินการช่วยเหลือเป็นต้นเงินเป็นอันดับแรกแก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ขึ้นทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้านของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น

4) พื้นที่ถือครองด้านการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีจำนวนพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรเพิ่มขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลง อาจกล่าวได้ว่า อาจเกิดจากความเข้าใจของเกษตรกรว่าพื้นที่ถือครองด้านการเกษตรของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้นมาจากพื้นที่เช่าหรือบุคคลอื่นให้ทำฟรีเป็นทำประโยชน์แบบชั่วคราว ทำให้เกษตรกรไม่นำมาแจ้งขึ้นทะเบียน

5) รายได้ในครัวเรือน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีรายได้ในครัวเรือนเพิ่มขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็จะมากขึ้นไปด้วย อาจกล่าวได้ว่า การที่เกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการหรือมาตรการต่างๆ ตามนโยบายและมาตรการต่างๆ ของภาครัฐทำให้รายได้เกษตรกรของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้นมาจากรายได้ในภาคการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศรี (2555:42) ที่ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีของเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคการเกษตร เฉลี่ย 216,709 บาท/ปี ส่วนรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 53,935 บาท/ปี เช่นเดียวกับสุภาวดี พรหมมา (2554:46) ที่พบว่ารายได้ในครัวเรือนในรอบปีเกษตรกรมีรายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ย 238,478 บาท/ปี ส่วนรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 76,205 บาท/ปี

6) การดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และด้านระยะเวลาในการดำเนินงานการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการ

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4 The 4th STOU Graduate Research Conference

ดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเพิ่มขึ้น การทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็มากขึ้นไปด้วย จากการศึกษา พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการในด้านการเตรียมการก่อนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรประเด็นการประชาสัมพันธ์ถึงสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรจะได้รับอย่างชัดเจนและระยะเวลาในการประชาสัมพันธ์เพียงพอต่อการเตรียมตัวของเกษตรกรในระดับมาก รวมถึงด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานประเด็นที่เจ้าหน้าที่มีการอำนวยความสะดวกในการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรให้กับผู้รับบริการอยู่ในระดับมากที่สุดนั้น ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรที่เสนอแนะว่าอยากให้เจ้าหน้าที่ออกบริการเป็นกลุ่มเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการมากขึ้น

7) ความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านขั้นตอนการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ด้านวิธีการและเอกสารที่ใช้ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และด้านระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งหมายความว่าเมื่อเกษตรกรมีความคาดหวังของเกษตรกรต่อประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรเพิ่มขึ้น การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรก็จะมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับภรณ์ กฤษณาเรืองศรี (2555:42) ที่ศึกษาความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดได้รับประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในเรื่องการเข้าร่วมโครงการตามนโยบายรัฐบาล เช่น โครงการประกันรายได้ โครงการรับจำนำ รongลงมา ขอรับการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ เช่นเดียวกับข้อเสนอแนะของเกษตรกรในด้านสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เกษตรกรเสนอแนะว่าอยากให้การช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการต่างๆ จ่ายเงินให้เกษตรกรโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

7. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร

เกษตรกรมีระดับของปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ประเด็นทั้งปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปัญหาการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร และประเด็นด้านสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่มีข้อเสนอแนะในงานวิจัยให้ทำปายไวนิลประชาสัมพันธ์ติดตามหมู่บ้านในการประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น ในด้านการขึ้นทะเบียนเสนอแนะให้สมาชิกที่มีชื่อในทะเบียนเกษตรกรขึ้นทะเบียนเพื่อเข้าร่วมโครงการได้ และอยากให้เกษตรกร 1 ครัวเรือนสามารถขึ้นได้มากกว่า 1 คนด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เสนอแนะว่าอยากให้เจ้าหน้าที่ออกบริการเป็นกลุ่มเพื่อความรวดเร็วในการให้บริการ ให้เจ้าหน้าที่ประสานงานหน่วยงานอื่นให้เรื่องการขอรับบริการที่ไม่มีในพื้นที่ของอำเภอ ด้านสิทธิประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร อยากให้มีการช่วยเหลือเกษตรกรจ่ายเงินให้เกษตรกรโดยตรงโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สื่อการประชาสัมพันธ์ ควรใช้สื่อการประชาสัมพันธ์ที่เป็นสื่อบุคคลมากที่สุด เพราะเกษตรกรมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ผู้ใหญ่บ้าน ในระดับมาก จึงควรเน้นสื่อบุคคลให้มาก

2) การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร ส่งเสริมให้เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร รวมถึงรับบริการข้อมูลด้านการเกษตร ณ สำนักงานเกษตรอำเภอ เนื่องจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือผลิตผลทางการเกษตรเพื่อขับเคลื่อนนโยบายด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ความช่วยเหลือ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่

3) การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียน เจ้าหน้าที่ที่มีภาระงานกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงาน ขึ้นทะเบียน ตรวจสอบ ปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร รวมถึงการให้บริการแก่เกษตรกรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการกับเกษตรกร

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวิจัยครั้งต่อไป

1) การศึกษาการขึ้นทะเบียนเกษตรกรในพื้นที่ของแต่ละตำบลในพื้นที่เนื่องจากในแต่ละตำบลมีปัจจัยพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจที่ยังมีความแตกต่างกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมแบบเฉพาะเจาะจง

2) การประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการให้บริการเกษตรกรเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาการให้บริการแก่เกษตรกรต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการเกษตร (2556 ก). “คู่มือการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำแนกกิจกรรมรายแปลง” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

_____. (2552). “คู่มือการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ปี 2552” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โครงการปรับปรุงฐานข้อมูลเกษตรกรรายครัวเรือนภายใต้โครงการเพิ่มประสิทธิภาพผู้ว่าจ้างงาน เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน

ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2536). การให้บริการแบบครบวงจรแนวทางการให้บริการเชิงรุกของกรมการปกครอง กรุงเทพมหานคร กรมการปกครอง

ประสาน พูลเวช (2550). “การศึกษาความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรังในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ปี 2548” ปริญาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยแม่โจ้

การจัดประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 4
The 4th STOU Graduate Research Conference

ภารณี กฤษณาเรืองศรี (2555). “ความคิดเห็นต่อการขึ้นทะเบียนเกษตรกรของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และ
สหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สุภาวดี พรหมมา (2554). “ความพึงพอใจโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอเมือง จังหวัด
อ่างทอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร สาขาวิชา
เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด (2556). “แผนพัฒนาการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอน้ำป่าด” (เอกสารเขียนเล่ม)
Yamane.(1973).Statistic: Am Introduction Analysis1978,P.1088

